

فاویسم چیست؟

فاویسم یک بیماری ارثی خونی مادرزادی است که علت آن کمبود آنزیمی به نام **G6PD** می‌باشد. این آنزیم در تمام سلولهای بدن می‌باشد و در پسرها شایع‌تر است. ظاهر افراد مبتلا به فاویسم در حالت عادی کاملاً طبیعی بوده و هیچ گونه علامتی ندارد. عدم وجود یا کمبود این آنزیم در گلبولهای قرمز خون افراد مبتلا به فاویسم باعث آسیب دیواره گلبولهای قرمز در مقابله با عواملی نظیر برخی داروها و مواد غذایی و عفونت‌ها می‌شود. در نهایت از بین رفتن گلبولهای قرمز و علائم زردی و کم خونی مشاهده می‌شود.

علائم بیماری فاویسم

در صورت تماس با عوامل خطر معمولاً ۲۴ تا ۴۸ ساعت بعد علائم زیر در بیمار ایجاد می‌شود:

- تب متوسط تا ۳۸ درجه سانتی‌گراد
- بی‌قراری، بی‌حالی، تهوع و استفراغ
- افزایش ضربان قلب و تنفس
- زردی پوست
- تغییر رنگ ادرار به صورت پررنگ
- علائم بیماری در دوره نوزادی خود را به صورت زردی دوره نوزادی نشان می‌دهد. بنابراین تمام نوزادان مبتلا به زردی از لحاظ این بیماری بررسی شوند.

درمان فاویسم چیست؟

این بیماری درمان قطعی ندارد و تنها اقدام پرهیز از مواجهه با عوامل خطر می‌باشد.

- در صورت بروز حمله فاویسم، مراجعه سریع به پزشک الزامی است. تا از آسیب به قلب و کلیه و کم‌خونی شدید و عوارض خطرناک آن جلوگیری شود.
- بستری در بیمارستان و دادن مایعات فراوان به صورت وریدی و در صورت اجازه پزشک به صورت خوراکی تا عادی شدن رنگ ادرار.
- در کم‌خونی شدید ممکن است تزریق خون صورت گیرد.
- ۳ تا ۶ هفته بعد از حمله فاویسم مقدار گلبولهای قرمز به حد طبیعی برمی‌گردد.

برای پیشگیری از حمله فاویسم چه اقداماتی را انجام دهیم؟

۱- پرهیز از موادی که باعث ایجاد حمله می‌شوند: باقلا، سویا، رنگ‌های خوراکی مصنوعی، حنا، نفتالین و نوشابه‌های الکلی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی گرگان
بیمارستان حضرت رسول (ص)، جواترود

تهیه و تنظیم:

واحد آموزش به بیمار

۳- توجه داشته باشید برخی بیماران که بیمارشان شدیدتر است حتی عبور از مزرعه باقلا یا حضور در خانه‌ای که باقلا پاک شده است نیز می‌تواند باعث بروز حمله شود.

۴- با افزایش سن شدت بیماری کاهش نمی‌یابد و در صورت تشخیص فاویسم تا آخر عمر بیماری با شماسست و بایستی از عوامل ایجاد کننده حمله فاویسم دوری کنید.

۵- در هر زمان به هر دلیلی به پزشک مراجعه کردید به پزشک خود بگوئید که مبتلا به فاویسم هستید، تا پزشک داروی کم خطر و بدون خطر برای تجویز کند.

با مراجعه سریع به پزشک در زمان مشاهده علائم خطر (تغییر رنگ ادرار، زردی پوست و بی حالی) از آسیب‌های جدی جلوگیری کنید.

منبع: نلسون ۲۰۲۰

۲- برخی داروها نیز سبب بروز علائم و شدت اثر بیماری می‌شود که در زمان مراجعه به پزشک باید فاویسم بودن کودک عنوان شود

۳- برخی مواد موجود که در خمیر دندان، آبنبات و خوشبوکننده‌های دهان، دهان شویه‌ها و برخی قطره‌های بینی یافت می‌شود.

از مصرف و مواجهه شدن با مواد ذکر شده در تمام طول زندگی خودداری کنید.

۱- شدت علائم ایجاد شده به شدت بیماری (میزان کمبود آنزیم) و شرایط بیمار (عفونت‌های اخیر) و مقدار و مدت مواجهه شدن با ماده حساسیت زا بستگی دارد. بنابراین واکنش افراد مبتلا به فاویسم با هم در یک بیمار در شرایط مختلف متفاوت است.

۲- در صورت وجود یک فرد مبتلا در خانواده بررسی برای همه افراد خانواده خصوصاً فرزندان دیگر (دختر و پسر) لازم است. همچنین توصیه می‌شود سایر افراد مذکر بستگان نزدیک (پسرخاله، پسردایی، پسر عمو و پسر عمه) نیز بررسی شوند.